

**ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԳԻՏԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՌՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ
ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ՈՒ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ
ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀԻ ԶԵՎՈՎ ՏՐԱՄԱԴՐՎՈՂ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ
ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԱՍԻՆ**

ք. Երևան

20 հունվարի 2025թ.

Հայաստանի Հանրապետության գիտությունների ազգային ակադեմիան (այսուհետ՝ Ակադեմիա), ի դեմս նախագահ Աշոտ Սերոբի Սաղյանի, որը գործում է Ակադեմիայի կանոնադրության հիման վրա, մի կողմից, և ՀՀ ԳԱԱ «Ֆիզիկական հետազոտությունների ինստիտուտ» ՊՈԱԿը (այսուհետ՝ Կազմակերպություն), ի դեմս տնօրեն Պավել Հրաչյայի Մուժիկյանի, որը գործում է Կազմակերպության կանոնադրության հիման վրա, մյուս կողմից (այսուհետ՝ միասին՝ Կողմեր), հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2001 թվականի նոյեմբերի 17-ի N 1121 որոշումը (այսուհետ՝ Որոշում), «Ենթակառուցվածքի պահպանում ու զարգացում» ծրագրի (այսուհետ՝ Ծրագիր) իրականացման նպատակով կնքեցին սույն պայմանագիրը (այսուհետ՝ Պայմանագիր)՝ հետևյալի մասին.

1. Պայմանագրի առարկան

- 1.1 Պայմանագրով Ակադեմիան պարտավորվում է Ծրագրի իրականացման նպատակով Կազմակերպությանը հատկացնել Հայաստանի Հանրապետության 2025 թվականի պետական բյուջեով նախատեսված 384 662 300 ՀՀ դրամ գումար, իսկ Կազմակերպությունը պարտավորվում է Ծրագիրն իրականացնել Որոշմամբ և Պայմանագրով սահմանված կարգով:
- 1.2 Պայմանագրի գնի մասին համաձայնության արձանագրությունը, իրականացվելիք գիտական հետազոտությունների (այսուհետ՝ Միջոցառումներ) ակնկալվող գիտական արդյունքները՝ դրանց որակական և քանակական ցուցանիշները, Ծրագրի նախահաշիվը, կատարողների մասին տեղեկությունները, առաջադրանքը և օրացուցային պլանը ներկայացված են Պայմանագրի հավելվածներում:

2. Կողմերի իրավունքները և պարտավորությունները

2.1 Ակադեմիան իրավունք ունի՝

- 2.1.1 Կազմակերպությունից պահանջելու կատարել Պայմանագրի 2.4 կետով նախատեսված պարտավորությունները,
- 2.1.2 ցանկացած ժամանակ ստուգելու՝ Կազմակերպության կողմից իրականացվող Միջոցառումների ընթացքը և որակը՝ առանց միջամտելու վերջինիս գործունեությանը,
- 2.1.3 չընդունելու իրականացված Միջոցառումները՝ իր հայեցողությամբ սահմանելով թերությունների անհատույց վերացման ողջամիտ ժամկետ,
- 2.1.4 առանց իրականացված Միջոցառումների արդյունքների դիմաց գումար տրամադրելու՝ միակողմանի լուծելու Պայմանագիրը և պահանջելու հատուցել պատճառված վնասները, եթե՝
 - 2.1.4.1 Կազմակերպությունը ժամանակին չի սկսում Ծրագրի իրականացումը, կամ Ծրագրի իրականացման ժամանակ ակնհայտ է դառնում, որ այն պատշաճ չի իրականացվելու,
 - 2.1.4.2 Կազմակերպությունը երկու և ավելի անգամ խախտել է Ծրագրով նախատեսված Միջոցառումների իրականացման ժամկետները (նախատեսված լինելու դեպքում),
 - 2.1.4.3 իրականացված Միջոցառումները չեն համապատասխանում Ծրագրով սահմանված պահանջներին,
- 2.1.5 Պայմանագիրն օրենքով կամ Պայմանագրով նախատեսված հիմքերով լուծելու դեպքում պահանջելու իրեն հանձնել անավարտ Միջոցառումների արդյունքները:

2.2 Կազմակերպությունն իրավունք ունի՝

- 2.2.1 Ակադեմիայի կողմից գումարները չվճարվելու դեպքում միակողմանի լուծելու Պայմանագիրը և պահանջելու հատուցել իրեն պատճառված վնասները,
- 2.2.2 Ծրագրի կատարման համար, օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, ներգրավելու երրորդ անձանց,
- 2.2.3 Ակադեմիայի գրավոր համաձայնությամբ այլ կազմակերպություններին հանձնել կատարված աշխատանքների արդյունքները:

2.3 Ակադեմիան պարտավոր է՝

- 2.3.1 Ծրագրով նախատեսված դեպքերում աջակցել Կազմակերպությանը,
- 2.3.2 ընդունել համապատասխան որոշում՝ իրականացված Միջոցառումների մասին ներկայացված տարեկան հաշվետվության վերաբերյալ,

2.4 Կազմակերպությունը պարտավոր է՝

- 2.4.1 Ծրագիրը կատարել անձամբ,
- 2.4.2 Ծրագիրը կատարել առաջադրանքին համապատասխան և դրա արդյունքը Ակադեմիա հանձնել սահմանված ժամկետում,
- 2.4.3 Պայմանագրով նախատեսված ֆինանսական միջոցներն օգտագործել Ծրագրով և Պայմանագրով սահմանված նպատակներով ու չափաքանակներով,
- 2.4.3.1 Պայմանագրով նախատեսված ֆինանսական միջոցներից 2,523.9 հազար դրամ հատկացնել կազմակերպությունում նոր աշխատողների ընդգրկմամբ նոր գիտական ստորաբաժանումների ստեղծմանը,
- 2.4.4 կատարել Ակադեմիայի կողմից բացահայտված թերությունների վերացման նպատակով տրված ցուցումները,
- 2.4.5 աշխատանքի ակնկալվող արդյունքի ստացման անհնարինության հայտնաբերման կամ աշխատանքը շարունակելու աննպատակահարմարության մասին եռօրյա ժամկետում տեղեկացնել Ակադեմիա,
- 2.4.6 Ակադեմիա ներկայացնել հաշվետու ժամանակաշրջանում Պայմանագրի շրջանակներում վճարման գումարի չափի վերաբերյալ հայտ (այսուհետ՝ Հայտ)՝ մինչև հաշվետու ամսվան հաջորդող ամսի 10-ը: Հայտում նշվում է Պայմանագրի շրջանակներում Կազմակերպության կողմից ծրագրի իրականացման ենթակա գործառույթների գծով ձեռք բերված քանակական ու որակական ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկություններ և դրանց հիման վրա հաշվարկված գումարի չափի մասին մանրամասն հաշվարկներ,
- 2.4.7 Պայմանագրի նախահաշվում ֆինանսական ցուցանիշներից շեղումների դեպքում Ակադեմիա ներկայացնել հիմնավորում,
- 2.4.8 իրականացնել Ծրագրի շրջանակներում Ակադեմիայի կողմից տրամադրված գումարների՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված հաշվապահական հաշվառում,
- 2.4.9 Ծրագրի ավարտից հետո Ակադեմիա ներկայացնել Միջոցառումների իրականացման մասին տարեկան հաշվետվություն՝ դրան կցելով գիտական ծրագրի հաշվետվության հանձնման-ընդունման արձանագրություն,
- 2.4.10 Պայմանագրի գործողության ընթացքում ապահովել Ծրագրի իրականացմանը վերաբերող փաստաթղթերին ծանոթանալու Ակադեմիայի հնարավորությունը,
- 2.4.11 Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ ապրանքները, աշխատանքները և ծառայությունները ձեռք բերել «Գնումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով՝ պետության կարիքների համար կատարվող գնումների կանոններին համապատասխան,
- 2.4.12 Պայմանագրով նախատեսված Միջոցառումների իրականացման արդյունքում առաջացած տնտեսումները/խնայողությունները վերադարձնել Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե՝ ոչ ուշ, քան մինչև 2026 թվականի հունվարի 24-ը:

3. Ծրագրի ֆինանսավորման չափը

Ծրագրի ֆինանսավորման չափը կազմում է 384 662 300 ՀՀ դրամ:

4. Մշտադիտարկում

- 4.1 Ակադեմիան ցանկացած ժամանակ կարող է իրականացնել մշտադիտարկում՝ ուսումնասիրելով Ծրագրին առնչվող փաստաթղթեր և նյութեր:
- 4.2 Մշտադիտարկումն իրականացվում է համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի 20.05.2020 թվականի N 638-Ա/2 հրամանով հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի ֆինանսավորմամբ իրականացվող գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ծրագրերի և թեմաների մշտադիտարկման կարգի»:

5. Վճարման կարգը և ժամկետները

- 5.1 Ակադեմիան Կազմակերպությանը վճարումները կատարում է Հայտն ընդունելու օրվան հաջորդող 20 աշխատանքային օրվա ընթացքում, եթե Ծրագրով սահմանված չեն վճարումների կատարման այլ կարգ և ժամկետներ:
- 5.2 Ակադեմիան Պայմանագրի գինը վճարում է Պայմանագրում նշված Կազմակերպության հաշվարկային հաշվին փոխանցելու միջոցով, որն ըստ եռամսյակների բաշխվում է հետևյալ կերպ. բյուջետային տարվա 1-ին եռամսյակում՝ 20 տոկոս, 2-րդ եռամսյակում՝ 25 տոկոս, 3-րդ եռամսյակում՝ 25 տոկոս, 4-րդ եռամսյակում՝ 30 տոկոս:

6. Կողմերի պատասխանատվությունը

Կողմերը Պայմանագրով սահմանված պարտավորությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու համար կրում են պատասխանատվություն՝ ՀՀ գործող օրենսդրությանը համապատասխան:

7. Պայմանագրի գործողության ժամկետը

Պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում Կողմերի ստորագրման պահից և գործում է մինչև Կողմերի ստանձնած պարտավորությունների՝ ամբողջ ծավալով կատարումը:

8. Անհաղթահարելի ուժի ազդեցությունը (ՖՈՐՍ-ՄԱԺՈՐ)

Պայմանագրով նախատեսված պարտավորություններն ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն չկատարելու համար Կողմերն ազատվում են պատասխանատվությունից, եթե դա եղել է անհաղթահարելի ուժի ազդեցության հետևանքով, որը ծագել է Պայմանագիրը կնքելուց հետո, և որը Կողմերը չէին կարող կանխատեսել կամ կանխարգելել: Այդպիսի իրավիճակներն են երկրաշարժը, ջրհեղեղը, հրդեհը, պատերազմը, ռազմական և արտակարգ դրության հայտարարումը, քաղաքական հուզումները, գործադուլները, հաղորդակցության միջոցների աշխատանքի դադարեցումը, պետական մարմինների ակտերը և այլն, որոնք անհնարին են դարձնում Պայմանագրով նախատեսված պարտավորությունների կատարումը: Եթե անհաղթահարելի ուժի ազդեցությունը շարունակվում է 3 ամսից ավելի, ապա Կողմերից յուրաքանչյուրն իրավունք ունի լուծելու Պայմանագիրը՝ դրա մասին նախապես տեղյակ պահելով մյուս կողմին:

9. Եզրափակիչ դրույթներ

- 9.1 Պայմանագրում կատարվող փոփոխությունները կամ լրացումներն իրավաբանական ուժ ունեն, եթե կազմված են գրավոր և ստորագրված են Կողմերի կողմից:
- 9.2 Պայմանագիրը կնքվում է երկու օրինակով, որոնք ունեն հավասար իրավաբանական ուժ: Յուրաքանչյուր կողմին տրվում է Պայմանագրի մեկ օրինակ: Պայմանագրի անբաժանելի մասն է Կազմակերպության կողմից Ակադեմիա ներկայացված Ծրագրի հայտը:

9.3 Պայմանագրով չնախատեսված հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

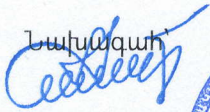
10. Կողմերի հասցեները, բանկային վավերապայմանները և ստորագրությունները

Ակադեմիա

ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա

ք. Երևան, Մ. Բաղրամյան 24
Հ/հ՝ 900011024115
ՀՎՀՀ՝ 00005673

ՀՀ ՖՆ կենտրոնական գանձապետարան

(ստորագրություն)

Աշոտ Սերոբի Սարյան

Ծրագրի գիտական ղեկավար՝

(ստորագրություն)

Կազմակերպություն

ՀՀ ԳԱԱ «Ֆիզիկական հետազոտությունների
ինստիտուտ» ՊՈԱԿ

Հայաստան, 0204, Արագածոտնի մարզ, Աշտարակ
Գիտավան-2

Հ/հ՝ 900448000399

ՀՎՀՀ՝ 05001145

ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն

Կազմակերպության տնօրեն՝

(ստորագրություն)

Պավել Հրաչյայի Մուժիկյան

Մուժիկյան Պավել Հրաչյայի

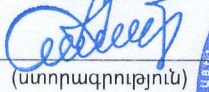
**ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԳՆԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅԱՆ**

Մենք՝ ներքոստորագրյալներս, Ակադեմիայի նախագահ Աշոտ Սերոբի Սաղյանը և Կազմակերպության տնօրեն Պավել Հրաչյայի Մուժիկյանը, վկայում ենք, որ Կողմերը համաձայնություն են ձեռք բերել 20 հունվարի 2025թ. N 1-6/25-I/IPR պայմանագրով աշխատանքի գնի վերաբերյալ՝ 384 662 300 ՀՀ դրամ գումարի չափով:

Սույն արձանագրությունը հիմք է Կողմերի միջև փոխադարձ հաշվարկների և վճարումների համար:

Ակադեմիա

Նախագահ՝

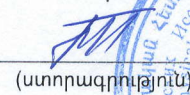

(ստորագրություն)

Աշոտ Սերոբի Սաղյան

Կազմակերպություն

տնօրեն՝

(ստորագրություն)

Պավել Հրաչյայի Մուժիկյան

ՆԱԽԱՀԱՇԻՎ
«Ենթակառուցվածքի պահպանում ու զարգացում» ծրագրի

«Ն դրամ

Հ/հ	Հոդվածի անվանումը	Ֆինանսավորման չափը	այդ թվում՝			
			1-ին եռամսյակ (20%)	2-րդ եռամսյակ (25%)	3-րդ եռամսյակ (25%)	4-րդ եռամսյակ (30%)
1.	աշխատավարձ՝ ներառյալ եկամտային հարկը	340 047 732	68 009 546	85 011 933	85 011 933	102 014 320
2.	տնտեսական ծախսեր՝	18 443 700	3 688 740	4 610 925	4 610 925	5 533 110
3.	այլ ծախսեր՝	26 170 868	5 234 173	6 542 717	6 542 717	7 851 261
Ընդամենը՝		384 662 300	76 932 459	96 165 575	96 165 575	115 398 691

Կազմակերպության տնօրեն՝

(ստորագրություն)

Պավել Հրաչյայի Մուժիկյան

Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահ՝

(ստորագրություն)

Մարինետա Արևրուի Զավադյան

ՆԱԽԱՀԱՇՎԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԾԱԽՍԵՐ

«Պրամ

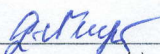
Հ/հ	Ծախսերի անվանումը	Ֆինանսավորման ծավալը
	Կոմունալ ծառայություններ, այդ թվում՝	18 443 700
1.	էլեկտրաէներգիայի ծառայություն	8 500 000
2.	գազի ծառայություն	6 800 000
3.	ջրամատակարարման ծառայություն	1 151 700
4.	կապի ծառայություն	1 800 000
5.	աղբահանություն	192 000
	Այլ ծախսեր, այդ թվում՝	26 170 868
1.	Սարքեր և սարքավորումներ	5 259 552
2.	Գույք	2 000 000
3.	Նյութեր	9 000 000
4.	Վերականգնողական էներգետիկայի և էներգախնայողության հիմնադրամ	796 000
5.	Ընթացիկ վերանորոգում	5 000 000
6.	Ծառայություններ	3 615 316
7.	Հարկեր և տուրքեր	500 000

Կազմակերպության տնօրեն՝

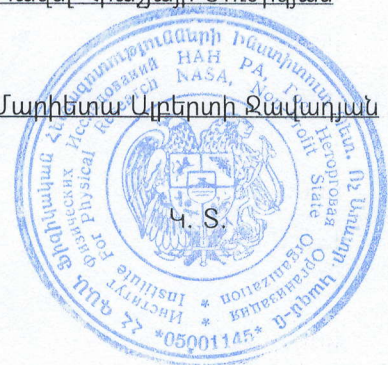

 (ստորագրություն)

Պավել Հրաչյայի Մուծիկյան

Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահ՝

 (ստորագրություն)

Մարինոյա Արեւոտի Զավադյան

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐՈՂՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
«Ենթակառուցվածքի պահպանում ու զարգացում» ծրագրի

A - ամսական աշխատավարձ (ներառյալ հարկերը և այլ պարտադիր վճարները) D - աշխատաժամանակի շաբաթական տևողություն (ժամ)
B - ամիսների քանակ E - գումարային
C - աշխատաժամանակի ռեժիմ

ՀՀ դրամ

ազգանուն անուն հայրանուն	պաշտոն	A	B	C	D	E
Վարչասպասարկող անձնակազմ						
Դադայան Լիլիանա Յուրիի	վարիչ	95 625	12	հիմնական	40	1 147 500
Հարոսյան Լարիսա Հրաչիկի	մեքենագրուհի	48 750	12	հիմնական	20	585 000
Խաչատուրովա Նոննա Աշոտի	վերլուծաբան	95 625	12	հիմնական	40	1 147 500
Քարամյան Նելլի Էդուարդի	քարտուղար-ռեֆերենտ	95 625	12	հիմնական	40	1 147 500
Ավակյան Ադելինա Ակոպի	արխիվագետ	95 625	12	հիմնական	40	1 147 500
Մեսրոպյան Ռոզա Մկրտչի	գրադարանի վարիչ	95 625	12	հիմնական	40	1 147 500
Հայրապետյան Էվելինա Վլադիմիր	գործավար	95 625	12	հիմնական	40	1 147 500
Խողերյան Նարեկա Ստեփանի	գործավար	95 625	12	հիմնական	40	1 147 500
Մելքումյան Խանում Պատվականի	տեխնիկ	48 750	12	հիմնական	20	585 000
Քոչարով Ռոմեն Արկադիի	տեղամասի պետ	105 625	12	հիմնական	40	1 267 500
Հեպոյան Վարդան Սարգսի	մեխ-սանտեխնիկ	150 000	12	հիմնական	40	1 800 000
Ասիրյան Կամո Սուրենի	տեղամասի պետ	190 000	12	հիմնական	40	2 280 000
Ավագյան Ռազմիկ Գեորգու	փականագործ	95 625	12	հիմնական	40	1 147 500
Ծատուրյան Հմայակ Գրիգորի	վարորդ	176 000	12	հիմնական	40	2 112 000
Օհանյան Հակոբ Կարապետի	փականագործ	48 750	12	հիմնական	20	585 000
Շահբազյան Նորիկ Մանասերի	խառատ	95 625	12	հիմնական	40	1 147 500
Գասպարյան Խոսրովիկ Արամի	ֆրեզերագործ	95 625	12	հիմնական	40	1 147 500
Արսենյան Սոնա Կոլյայի	բարձր որակավորման օպտիկ	116 741	12	հիմնական	40	1 400 892
Հակոբյան Ռուդիկ Բախշիի	փոխտնօրեն	285 000	12	հիմնական	40	3 420 000
Մուժիկյան Պավել Հրաչյայի	տնօրենի ժ/պ	550 000	12	հիմնական	40	6 600 000
Պետրոսյան Արեգ Իսրայելի	արտոնագրող	95 625	12	հիմնական	40	1 147 500
Զարգարյան Նվեր Դանելի	համակարգիչների սպասարկող	200 000	12	հիմնական	40	2 400 000
Ստեփանյան Հրաչյա Վարազդատի	բաժնի պետ	275 000	12	հիմնական	40	3 300 000
Զավադյան Մարիետա Ալբերտի	գլխավոր հաշվապահ	110 000	12	հիմնական	40	1 320 000
Հայրապետյան Ռիմմա Գեորգիի	հաշվապահ-գանձապահ	145 000	12	հիմնական	40	1 740 000
Մկրտչյան Գայանե Ժորայի	հաշվապահ	95 625	12	հիմնական	40	1 147 500
Գալստյան Զեմմա Փայլակի	պահեստապետ	110 000	12	հիմնական	40	1 320 000
Բալասանյան Վեներա Նելսոնի	գնումների համակարգող	110 000	12	համատեղություն	20	1 320 000

Եղիգարյան Արուսյակ Ժորայի	վարիչ	180 000	12	հիմնական	40	2 160 000
Գասպարյան Շողոմ Արամի	պահակ	112 000	12	հիմնական	32	1 344 000
Մայիլյան Վարդան Ռաֆիկի	պահակ/էլեկտրիկ	112 000	12	հիմնական	32	1 344 000
Հայրապետով Ալեքսանդր Սերգեյի	պահակ	112 000	12	հիմնական	32	1 344 000
Հարությունյան Արշակ Անդրանիկի	պարետ	95 625	12	հիմնական	40	1 147 500
Կոնովալովա Ջուլետա Ռաֆիկի	հավաքարար	48 750	12	հիմնական	20	585 000
Քալաշյան Գյուլիգար Խալիլի	հավաքարար	48 750	12	հիմնական	20	585 000
Մանվելյան Վերժինե Հովհաննեսի	հավաքարար	96 750	12	հիմնական	40	1 161 000
Ավագյան Ժենյա Գուրգենի	հավաքարար	96 750	12	հիմնական	40	1 161 000
Հակոբյան Դոնարա Անդրանիկի	բուժքույր	48 750	12	հիմնական	20	585 000
Բադասյան Մուրադ Ալեքսանդրի	բանվոր	95 625	12	հիմնական	40	1 147 500
Գասպարյան Արամ Ռազմիկի	տեխնիկ	136 000	12	հիմնական	40	1 632 000
Բաղիրյան Ռոբերտ Ալեքսեյի	տեխնիկ	115 625	12	հիմնական	40	1 387 500
Յաղջյան Հակոբ Տիգրանի	տեղծ պետ	95 625	12	հիմնական	40	1 147 500
Առաքելյան Հովհաննես Մնացականի	բանվոր Բ/Ո	95 625	12	հիմնական	40	1 147 500
Կոչկակարյան Սարգիս Խաչատուրի	բանվոր Բ/Ո	95 625	12	հիմնական	40	1 147 500
Առաքելյան Արման Մնացականի	տեխնիկ	52 000	12	հիմնական	20	624 000
Գասպարյան Զոհրաբ Արամի	պահակ	112 000	12	հիմնական	32	1 344 000
Յաղջյան Կարեն Հակոբի	տեխնիկ	52 000	12	հիմնական	20	624 000
Խաչատրյան Հարություն Վարդանի	պահակ	112 000	12	հիմնական	32	1 344 000
Ծառուկյան Լուսինե Մկրտչի	Գիտքարտուղար	370 000	12	հիմնական	40	4 440 000
Ներսիսյան Եղիազար Աբեթի	Բանվոր	95 625	12	հիմնական	40	1 147 500
Սուրենյանց Դավիթ Սամվելի	Տեխնիկ	52 000	12	հիմնական	20	624 000
Օհանյան Կարապետ Հակոբի	պահակ	110 000	12	հիմնական	32	1 320 000
Մանուկյան Գոհար Իսկանդարի	Տեխնիկ	95 625	12	հիմնական	40	1 147 500
Առաքելյան Մնացական Սուրենի	բարձր որակավորմամբ օպտիկ	55 000	12	ներքին համատեղություն	20	660 000
Եղիգարյան Սմեդա Ժորայի	տեսուչ	55 000	12	հիմնական	20	660 000
Մանուկյան Մանվել Գառնիկի	տեղամասի պետ	84 070	12	հիմնական	30	1 008 840
Մանուկյան Մանվել Գառնիկի	տեղամասի պետ	45 829	12	ներքին համատեղություն	10	549 948
Բաբայան Սամվել Արամայիսի	բարձր որակավորման բանվոր	110 625	12	համատեղություն	30	1 327 500
Գասպարյան Գարիկ Խոսրովիկի	պահակ	110 000	12	հիմնական	32	1 320 000
Գիտական անձնակազմ						
Լաբորատորիա						
Ոչ Գծային Բյուրեղների և Ֆոտոնիկայի լաբորատորիա						
Դրամիյան Ռաֆայել Խաժակի	Ղեկավար	476 870	12	հիմնական	40	5 722 440
Կոկանյան Էդվարդ Պիերի	Առաջատար գիտաշխատող	221 900	12	համատեղություն	20	2 662 800
Բադալյան Անահիտ Մելքոնի	Ավագ գիտաշխատող	343 267	12	հիմնական	40	4 119 204
Ծառուկյան Լուսինե Մկրտչի	Գիտաշխատող	137 902	12	ներքին համատեղություն	20	1 654 824
Ոսկանյան Ֆրիդա Սեյրանի	Ավագ լաբորանտ	44 810	12	հիմնական	10	537 720

Համբարձույան Հայկ Սումբատի	Լաբորանտ	69 117	12	հիմնական	20	829 404
Լաբորատորիա Օպտիկայի և Ատոմային Սպեկտրասկոպիայի Լաբորատորիա						
Սարգսյան Արմեն Դավիթի	Դեկավար	476 870	12	հիմնական	40	5 722 440
Սարգսյան Դավիթ Հայկի	Առաջատար գիտաշխատող	443 800	12	հիմնական	40	5 325 600
Պապոյան Արամ Վարդգեսի	Առաջատար գիտաշխատող	443 800	12	հիմնական	40	5 325 600
Խանթելյան Ալեքսանդր Մկրտչի	Ավագ գիտաշխատող	343 267	12	հիմնական	40	4 119 204
Շմավոնյան Սվետլանա Վլադիմիրի	Ավագ գիտաշխատող	343 267	12	հիմնական	40	4 119 204
Տոնոյան Արա Երվանդի	Գիտաշխատող	275 804	12	հիմնական	40	3 309 648
Մովսիսյան Մարինա Էդուարդի	Կրտսեր գիտաշխատող	210 326	12	հիմնական	40	2 523 912
Ոսկանյան Հարություն Արմիկի	Ավագ ճարտարագետ	179 240	12	հիմնական	40	2 150 880
Ազիզբեկյան Կարինե Հակոբի	Ճարտարագետ	69 117	12	հիմնական	20	829 404
Լաբորատորիա Բյուրեղաօպտիկայի Լաբորատորիա						
Հովսեփյան Ռուբեն Կոնստանտինի	Դեկավար	476 870	12	հիմնական	40	5 722 440
Ղամբարյան Իրա Արմենի	Ավագ գիտաշխատող	394 567	12	հիմնական	40	4 734 804
Պողոսյան Արմեն Ռաֆիկի	Գիտաշխատող	275 804	12	հիմնական	40	3 309 648
Լազարյան Վահե Գագիկի	Ավագ ճարտարագետ	179 240	12	հիմնական	40	2 150 880
Խաչատուրովա Աննա Աշոտի	Ավագ ճարտարագետ	179 240	12	հիմնական	40	2 150 880
Առաքելյան Արիգա Աշոտի	Ավագ լաբորանտ	179 240	12	հիմնական	40	2 150 880
Մնացականյան Հրաչյա Գագիկի	Ճարտարագետ	138 233	12	հիմնական	40	1 658 796
Լաբորատորիա Նյութագիտության լաբորատորիա						
Կուզանյան Աստղիկ Արմենի	Դեկավար	476 870	12	հիմնական	40	5 722 440
Կուզանյան Արմեն Սարգսի	Առաջատար գիտաշխատող	443 800	12	հիմնական	40	5 325 600
Կաֆաղարյան Եվգենիա Արտեմի	Առաջատար գիտաշխատող	443 800	12	հիմնական	40	5 325 600
Նիկողոսյան Վահան Ռաֆայելի	Գիտաշխատող	275 804	12	հիմնական	40	3 309 648
Բաղայան Գեորգի Ռուբենի	Գիտաշխատող	275 804	12	հիմնական	40	3 309 648
Փաշայան Սվետլանա Թեմուրի	Գիտաշխատող	275 804	12	հիմնական	40	3 309 648
Կուզանյան Վազգեն Սարգսի	Ավագ ճարտարագետ	179 240	12	հիմնական	40	2 150 880
Թաթոյան Վահան Թադևոսի	Ավագ ճարտարագետ	179 240	12	հիմնական	40	2 150 880
Սահակովա Վիոլետտա Էդուարդի	Ճարտարագետ	138 233	12	հիմնական	40	1 658 796
Միերյան Լուսինե Գրիշայի	Լաբորանտ	69 117	12	հիմնական	20	829 404
Լաբորատորիա Սցինտիլյացիոն Նյութերի Լաբորատորիա						
Պետրոսյան Աշոտ Գարեգինի	Դեկավար	476 870	12	հիմնական	40	5 722 440
Հովհաննեսյան Կարինե Լևոնի	Առաջատար գիտաշխատող	443 800	12	հիմնական	40	5 325 600
Դերձյան Մարինա Վազգենի	Առաջատար գիտաշխատող	443 800	12	հիմնական	40	5 325 600
Բուտաեվա Տատյանա Իգորի	Ավագ գիտաշխատող	343 267	12	հիմնական	40	4 119 204
Եգանյան Ատոմ Վաչագանի	Ավագ գիտաշխատող	171 634	12	համատեղություն	20	2 059 608
Ասատրյան Հայկ Ռաֆայելի	Ավագ գիտաշխատող	103 000	12	համատեղություն	12	1 236 000
Նովիկով Արթուր Ալեքսանդրի	Ավագ լաբորանտ	89 620	12	հիմնական	20	1 075 440

Ջոհրաբյան Սամվել Ժորժիկի	Ավագ ճարտարագետ	202 540	12	հիմնական	40	2 430 480
Լաբորատորիա Լազերային Ֆիզիկայի և Սպեկտրասկոպիայի Լաբորատորիա						
Կոստանյան Ռադիկ Բենիկի	Ղեկավար	238 435	12	համատեղություն	20	2 861 220
Աղամալյան Նատելլա Ռաֆայելի	Առաջատար գիտաշխատող	443 800	12	հիմնական	40	5 325 600
Մարտիրոսյան Արթուր Եղիշեի	Առաջատար գիտաշխատող	443 800	12	հիմնական	40	5 325 600
Առաքելյան Վլադիմիր Սուրենի	Ավագ գիտաշխատող	343 267	12	հիմնական	40	4 119 204
Բալասանյան Ռաֆիկ Նիկոլայի	Ավագ գիտաշխատող	343 267	12	հիմնական	40	4 119 204
Դեմիրխանյան Գագիկ Գևորգի	Ավագ գիտաշխատող	171 634	12	համատեղություն	20	2 059 608
Մուժիկյան Պավել Հրաչյայի	Ավագ գիտաշխատող	171 634	12	ներքին համատեղություն	20	2 059 608
Ներսիսյան Մանուկ Նեստերի	Գիտաշխատող	275 804	12	հիմնական	40	3 309 648
Պետրոսյան Սիլվա Իսրայելի	Գիտաշխատող	275 804	12	հիմնական	40	3 309 648
Գրիգորյան Իրինա Գերմանի	Ավագ լաբորանտ	179 240	12	հիմնական	40	2 150 880
Լաբորատորիա Պինդ Մարմնի Ֆիզիկայի Լաբորատորիա						
Մանուկյան Արամ Սպարտակի	Ղեկավար	476 870	12	հիմնական	40	5 722 440
Գյուլասարյան Հարություն Տիգրանի	Գիտաշխատող	275 804	12	հիմնական	40	3 309 648
Մխիթարյան Վուրդյա (Վահրամ) Մկրտչի	Գիտաշխատող	275 804	12	հիմնական	40	3 309 648
Ավագյան Վարդգես Նորայրի	Ավագ ճարտարագետ	179 240	12	հիմնական	40	2 150 880
Գինոյան Արմինե Կորյունի	Ավագ լաբորանտ	89 620	12	հիմնական	20	1 075 440
Համբարձումյան Դավիթ Արսենի	Ավագ լաբորանտ	89 620	12	հիմնական	20	1 075 440
Նուրիջանյան Մարիետտա Խաչատուրի	Ավագ լաբորանտ	89 620	12	հիմնական	20	1 075 440
Ղազարյան Հասմիկ Աբրահամի	Ավագ լաբորանտ	179 240	12	հիմնական	40	2 150 880
Հայրապետյան Մերի Հրաչյայի	Լաբորանտ	69 117	12	հիմնական	20	829 404
Շմավոնյան Գայանե Ռաֆիկի	Լաբորանտ	138 233	12	հիմնական	40	1 658 796
Խումբ Սենսորային Տեխնոլոգիաների Ժամանակավոր կոլեկտիվ						
Գևորգյան Սամվել Գերասիմի	Խմբի ղեկավար	205 034	12	համատեղություն	20	2 460 408
Գևորգյան Վարդան Սամվելի	Ավագ ճարտարագետ	89 620	12	համատեղություն	20	1 075 440
Մանուկյան Գոհարիկ Մուշեղի	Ճարտարագետ	69 117	12	հիմնական	20	829 404
Լաբորատորիա Տեսական ֆիզիկայի Լաբորատորիա						
Իշխանյան Արթուր Միքայելի	Ղեկավար	238 435	12	համատեղություն	20	2 861 220
Մալաքյան Յուրի Պարույրի	Առաջատար գիտաշխատող	443 800	12	հիմնական	40	5 325 600
Գրիգորյան Գայանե Հրաչյայի	Առաջատար գիտաշխատող	443 800	12	հիմնական	40	5 325 600
Մաթևոսյան Հովիկ Հմայակի	Առաջատար գիտաշխատող	133 140	12	համատեղություն	12	1 597 680
Գազազյան Էմիլ Ալֆրեդի	Ավագ գիտաշխատող	343 267	12	հիմնական	40	4 119 204
Գևորգյան Սարիբեկ Թելմանի	Ավագ գիտաշխատող	343 267	12	հիմնական	40	4 119 204
Իշխանյան Տիգրան Արթուրի	Գիտաշխատող	137 902	12	հիմնական	20	1 654 824
Ալեքսանյան Արթուր Յուրայի	Գիտաշխատող	137 902	12	համատեղություն	20	1 654 824
	Գիտաշխատող			հիմնական		

ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ

«ՀՀ ԳԱԱ Ֆիզիկական հետազոտությունների ինստիտուտի գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ենթակառուցվածքի պահպանում և զարգացում» ծրագրի (ծրագրի անվանումը)

1. Աշխատանքի կատարման հիմքը՝ Հայաստանի Հանրապետության 2025 թվականի պետական բյուջե:

2. Աշխատանքի նպատակը (1 պարբերություն):

Աշխատանքն ուղղված է ՀՀ ԳԱԱ Ֆիզիկական հետազոտությունների ինստիտուտում պրոֆիլային՝ լազերային ֆիզիկայի և նյութաբանության ոլորտներում, հիմնարար և կիրառական բնույթի գիտական հետազոտությունների կատարմանը՝ հիմնվելով ՀՀ և միջազգային գիտական առաջնայնությունների, ինչպես նաև ինստիտուտի վերջին տարիների ձեռքբերումների վրա:

3. Աշխատանքին ներկայացվող հիմնական պահանջները (մինչև 1 էջ):

Աշխատանքն իրականացնել ՀՀ ԳԱԱ Ֆիզիկական հետազոտությունների ինստիտուտի պրոֆիլային հետազոտությունների ուղղություններով՝ հիմնվելով ինստիտուտում նախորդ տարիներին ստացված արդյունքների ու ձեռքբերումների, ՀՀ ԳԱԱ Ֆիզիկական հետազոտությունների ինստիտուտի «Ռազմավարության» և «2021-2026թթ. Ռազմավարական ծրագրի» վրա: Համաձայն ՀՀ ԳԱԱ Ֆիզիկական հետազոտությունների ինստիտուտի կողմից ներկայացրած «Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության բազային ֆինանսավորման ենթակառուցվածքի պահպանման ու զարգացման ծրագրի 2025թ. հայտի», աշխատանքները կատարել հետևյալ կանոնադրային ենթաուղղություններով՝ ներառելով հիմնարար և կիրառական բնույթի հետազոտությունները:

1. ատոմային ֆիզիկա, լազերային սպեկտրասկոպիա,
2. քվանտային օպտիկա, քվանտային ինֆորմացիա, նյութական ալիքների ֆիզիկա,
3. ոչ գծային օպտիկա, ֆոտոնիկա, մետանյութեր,
4. բյուրեղաօպտիկա, թաղանթներ և մակերևութային կառուցվածքներ,
5. պինդմարմնային լազերային նյութեր, լազերների, լազերային տարրերի և համակարգերի մշակում,
6. լազերային և սցինտիլյացիոն բյուրեղների մշակում և աճեցում,
7. նանոնյութեր ու նանոկառուցվածքներ,
8. գիտական և ինովացիոն սարքաշինություն և նյութաբանություն:

Աշխատանքը պետք է կատարվի միջազգային մակարդակի վրա, իսկ դրա հիմնական արդյունքները պետք է տպագրվեն միջազգային հեղինակավոր գրախոսվող ամսագրերում: Առանձին ուշադրության պետք է արժանանան կիրառական և ինովացիոն հետաքրքրություն ներկայացնող արդյունքները, որոնք կունենան ապրանքայնացման հեռանկար: Աշխատանքի հաջող կատարումն ապահովելու համար ներգրավել լրացուցիչ միջոցներ միջազգային դրամաշնորհներից և ծրագրերից՝ ապահովելով ստացված արդյունքների հեղինակային իրավունքի անձեռնմխելիությունը:

4. Աշխատանքի բովանդակությունը (մինչև 3 էջ):

Կատարվելիք հիմնական աշխատանքները՝ ըստ ենթաուղղությունների.

1. Ատոմային ֆիզիկա, լազերային սպեկտրասկոպիա

Հետազոտել ցեզիումի և ռուբիդիումի ատոմական անցումների կլանման և ֆլուորեսցենցի ինտենսիվությունների անոմալ ուժեղ տարբերությունը մագնիսական դաշտում՝ շրջանաձև σ կամ գծային π բևեռացմամբ մղման լազերային ճառագայթման դեպքում:

Հետազոտել 5 տարբեր օպտիկական նանոբջիջներում N-տիպի ռեզոնանսի ձևավորումը Rb ատոմական գոլորշու $D_{1,2}$ գծերի վրա՝ 0-400 Տորր նեոն բուֆերային գազի առկայությամբ: Գտնել բարձր կոնտրաստով և նեղ սպեկտրալ լայնությամբ N-տիպի ռեզոնանսի ձևավորման համար բուֆերային գազի օպտիմալ ճնշումը, համեմատել արդյունքները ուժեղ մագնիսական դաշտում էլեկտրամագնիսականորեն հարուցված թափանցիկության ռեզոնանսի հետ: Տեսականորեն հետազոտել N-տիպի ռեզոնանսի ամպլիտուդի և

սպեկտրալ լայնության կախումները «կապող» և «զննող» լազերների հզորությունից ու բևեռացումից և գոլորշու խտությունից:

Հետազոտել Cs ատոմական գոլորշի պարունակող նանոբջջի D_2 գծի կլանման սպեկտրերի գոլորշու խտությունից և բջջի հաստությունից կախումները 300 Տորր ազոտ բուֆերային գազի առկայությամբ՝ ատոմական անցումների սպեկտրալ գծերի լայնության սպասվող հսկայական աճի և մեծ հաճախային կարմիր շեղումը հաստատելու նպատակով: Ստացված արդյունքներից գնահատել հաճախային շեղման գործակիցները:

Օգտագործելով լազերային ճառագայթման սելեկտիվ անդրադարձման երևույթը, հետազոտել էլեկտրամագնիսականորեն հարուցված թափանցիկությունը Rb ատոմական գոլորշիների D_1 և D_2 գծերի համար՝ բջջի 40-60 մկմ և < 400 նմ հաստության դեպքում, փորձում օգտագործելով նեղշերտ «զննող» և «կապող» լազերներ: Ուսումնասիրել նեղշերտ ռեզոնանսի կախումը գոլորշու խտությունից, լազերների հզորությունից և հաճախային ապալարքից:

Հետազոտել բարձր խտության Rb գոլորշում մոտակա ենթակարմիր տիրույթի ռեզոնանսային լազերային ճառագայթումով հարուցված էներգիայի փոխանակման բախումների (energy pooling collisions) հետևանքով մանուշակագույն ճառագայթման գեներացման երևույթը: Համապատասխան փորձարարական պարամետրերի և ռեժիմների օպտիմալացման հիման վրա դիտարկել նշված երևույթի օգտագործումը՝ լազերային ճառագայթման գեներացման համար:

Կատարել լազերային ճառագայթման ոչ գծային մագնիսօպտիկական պտույտի ուսումնասիրություններ՝ զգայուն օպտիկական մագնիսաչափության եղանակների մշակման նպատակով:

2. Քվանտային օպտիկա, քվանտային ինֆորմացիա, նյութական ալիքների ֆիզիկա

Հետազոտել քվանտային մեխանիկայի նոր հիմնարար երևույթը՝ կրկնակի ճեղքով ժամանակային դիֆրակցիան ($\chi^{(2)}$) ֆոտոնների համար, որը և դասական լույսի, և քվանտային դաշտերի համար մանրակրկիտ ուսումնասիրված Յանգի տարածական հայտնի ինտերֆերենցիայի ժամանակային անալոգն է: $\chi^{(2)}$ -ն ներկայում դիտարկված է միայն մեկ փորձում՝ լազերային դասական դաշտի համար, իսկ դրա քվանտային տեսությունը բացակայում է: Նախատեսվում է մշակել մեկ ֆոտոնի կրկնակի ժամանակային ճեղքով ինտերֆերենցիայի տեսությունը:

Շարունակել լազերային իմպուլսների պարամետրերի համապատասխան ընտրությամբ ադիաբատիկ վիճակների կայունության հետազոտումը՝ դիսիպատիվ բազմամակարդակ ատոմային համակարգերում:

Հոյնի դասի երկմակարդակ քվանտային մոդելների շրջանակներում մշակել քվանտային ոչ-ադիաբատ անցումների կառավարման նոր ճշգրիտ մոդել: Մոդելավորել լազերային դաշտի միջոցով այսպիսի ազդեցության պարագայում պարզ քվանտային համակարգերում անցման հավանականությունները հաստատուն ամպլիտուդով և հաճախության ապալարքի՝ ժամանակի ընթացքում ասիմետրիկ հատման դեպքում: Մոդելավորել վերասերված քվանտային ոչ գծային համակարգերի դինամիկան արտաքին դաշտի նմանօրինակ կոնֆիգուրացիայի դեպքում:

Հետազոտել մեկից ավել ատոմների փոխազդեցությունը քվանտային էլեկտրամագնիսական դաշտի հետ՝ հաշվի առնելով ատոմական համակարգերի փոխազդեցությունը և էլեկտրական, և մագնիսական բաղադրիչների հետ: Գտնել մինիմալ ատոմական երկրաչափության կոնֆիգուրացիան, որը թույլ կտա իրագործել քիրայան տեսակի փոխազդեցության ուժեղ և թույլ ռեժիմ՝ կապված ատոմների երկրաչափության քիրալությունից:

Ուսումնասիրել կիսաթափանցիկ բազմաշերտ հայելիներով քվանտային էլեկտրամագնիսական դաշտի ռեզոնատորից լույսի ելքի և մուտքի երևույթները: Ընդլայնել ժամանակային մասշտաբի տարբեր ռեժիմների դեպքում առկա տեսությունը այն դեպքի համար, երբ ելքի դաշտը գտնվում է տրված քվանտային վիճակում, և ստանալ ատոմական համակարգի հետ փոխազդեցության համապարփակ տեսություն:

3. Ոչ գծային օպտիկա, ֆոտոնիկա, մեքանյութեր

Զարգացնել օպտիկական բեսեյան փնջերի և լիթումի նիոբատի բյուրեղի հենքով վերջին տարիներին մշակված բյուրեղի մակերևույթի վրա միկրո- և նանոմասնիկների ղեկավարվող միկրոտեղաշարժում և գերում ապահովող ֆոտովոլտայիկ թվիզերների եղանակը՝ նպատակ ունենալով թվիզերով տեղափոխված և անշարժացված կենսաբանական օբյեկտների (Γ -Թ) փուլային մանրադիտակով հետազոտումը: Այս եղանակով մասնիկները դիտարկվելու են որպես բեկման ցուցչի անհամասեռություններ բեսեյան ռեֆրակտիվ ցանցի պատկերի նկատմամբ, բացառելով Γ -Թ-ի մոլեկուլների վիզուալացման ավանդական եղանակներում օգտագործվող կապակցված ֆլուորեսցենտ մոլեկուլների առկայության անհրաժեշտությունը և ապահովելով Γ -Թ-ի իրական չափերի ու կոնֆիգուրացիայի որոշումը անշարժ վիճակում:

Հետազոտել հազվագյուտ հողի եռավալենտ իոններով լեզիրված լիթումի նիոբատի (LN) բյուրեղների կառուցվածքի և բաղադրության կախվածությունը խառնուկային իոնների տիպից և կոնցենտրացիայից: Արդյունքների հիման վրա լավարկել դրանց կիրառման տեսանկյունից հիմնական բնութագրերը: Աճեցնել

տարբեր հազվագյուտ հողի տարրերի եռավալենտ իոններով լեզիրված LN բյուրեղներ, ռամանյան սպեկտրասկոպիայի ու ռենտգեն-դիֆրակցիոն վերլուծության միջոցով հետազոտել դրանց բաղադրային և կառուցվածքային հատկությունները:

Ուսումնասիրել ներռեզոնատորային երրորդ սուբհարմոնիկի գեներացման քվանտային դինամիկան՝ եռաֆոտոն կլանող միջավայրում: Հետազոտել ուժեղ եռաֆոտոն կլանման առկայության պարագայում օպտիկական դաշտի ոչ ստացիոնար եռաբաղադրիչ շրեդինգերյան կատվի տիպի վիճակի առաջացման հնարավորությունը:

Պոտական էլեկտրական դաշտի կիրառմամբ ուսումնասիրել մեկուսիչներում դիպոլային մոմենտների շրջանաձև դասավորության ստացման հնարավորությունը և տարբեր բևեռացումներով ճառագայթների տարածման առանձնահատկությունները:

4. Բյուրեղաօպտիկա, թաղանթներ և մակերևութային կառուցվածքներ

Մշակել CdS և CdSe նանոչափային պլանար թաղանթների և դրանց հիման վրա ZnO-CdS և ZnO-CdSe հետերոկառուցվածքների ստեղծման տեխնոլոգիա, որն արդիականացվելու է դաշտային տրանզիստորների հոսարանների ստեղծման համար: Դոնորային կամ ակցեպտորային խառնուկներով լեզիրման նպատակով մշակել խառնուկների ավելացմամբ թիրախների պատրաստման եղանակ՝ թաղանթների վակուումային փոշենստեցման համար:

ZnO-Si ZnO-CdS ZnO-CdSe պլանար նանոկառուցվածքների հիման վրա պատրաստել դիոդների, դաշտային տրանզիստորների և դրանց օգտագործմամբ ֆոտոդնդունիչների լաբորատոր նմուշներ: Մասնավորապես, ստեղծել ZnO-CdS կառուցվածքավորված հոսարանով դաշտային տրանզիստոր: Հետազոտել ստեղծված կառուցվածքների էլեկտրական բնութագրերը և լիցքակիրների տեղափոխման մեխանիզմը: Ուսումնասիրել հետերոանցումների ֆոտոէլեկտրական բնութագրերը և նոր տիպի հոսարանով դաշտային տրանզիստորներում դաշտային էֆեկտը: Ստեղծել և հետազոտել ուլտրամանուշակագույն ճառագայթման ընդունիչի լաբորատոր նմուշներ, ինչպես նաև թափանցիկ ֆոտոդիոդներ և ֆոտոտրանզիստորներ՝ օպտիկամանրաթելային կապի գծերում կիրառման համար:

Բյուրեղների (լազերային և այլ), սինթետիկ ապակիների և կերամիկայի, ինչպես նաև բնական նյութերի՝ փոշիների և ծավալային նմուշների հատկությունների օպտիկական (կլանման և ֆլուորեսցենտային) և ռամանական սպեկտրասկոպիայի մեթոդներով ուսումնասիրում՝ տարբեր ոլորտներում կիրառությունների հնարավորությունների բացահայտման համար:

5. Պինդարմային լազերային նյութեր, լազերների, լազերային տարրերի և համակարգերի մշակում

Կատարել $Y_{3-x}Lu_xAG:Yb$ և $Y_{3-x}Lu_xAG:Er$ բյուրեղների սպեկտրադիտակային հատկությունների համալիր փորձարարական և տեսական հետազոտություններ, բացահայտել դրանց լազերային (այդ թվում՝ ճառագայթաբալանսավորված գեներացման) հնարավորությունները, ջերմաստիճանի օպտիկական տվիչներում և օպտիկական հովացնող համակարգերում կիրառման նպատակահարմարությունը և արդյունավետությունը: Հետազոտել նշված բյուրեղների միկրոկառուցվածքը, ստանալ և վերլուծել խառնուկային իոնի կլանման և առաքման սպեկտրները, որոշել կլանման և առաքման ընդլայնական կտրվածքները:

Ուսումնասիրել տարբեր ալիքի երկարությամբ լազերների կիրառման հնարավորությունը լազերային բյուրեղներում, ապակիներում և կերամիկական նյութերում ռամանյան և լյումինեսցենտային ճառագայթումները և դրանց ժամանակային բնութագրերը գրանցելու համար: Այդ նյութերի ռամանյան և լյումինեսցենտային ճառագայթումների տվյալների բազայի ստեղծում՝ օգտագործելով արդիականացված DFC-24 սպեկտրոմետրը: Նախագծել և պատրաստել սպեկտրոմետրի ղեկավարման և գրանցման անհրաժեշտ հանգույցները:

6. Լազերային և սցինտիլյացիոն բյուրեղների մշակում և աճեցում

Աճեցնել հազվագյուտ հողային տարրերի իոններով ակտիվացված պերովսկիտի և նոնաքարի կառուցվածքով բյուրեղներ: Իրականացնել անկառավարելի խառնուկներով պայմանավորված արատների վերլուծություն և որոշել դրանց վալենտային վիճակները: Հետազոտել ցանցի պարբերական և հարակից՝ հակադիրքային արատներ (anti-sites) պարունակող հանգույցներում պարամագնիսական կենտրոնները: Համեմատել երկու տեսակի բյուրեղներում հակադիրքային արատների կազմավորման բնույթը և կառուցվածքը: Արատները հետազոտել Ho^{3+} , Yb^{3+} և այլ իոններով ակտիվացված YAP պերովսկիտի և YAG, GSAG նոնաքարերի բյուրեղներում, որոնք հեռանկարային լազերային և սցինտիլյացիոն նյութեր են:

7. Նանոնյութեր ու նանոկառուցվածքներ

Օպտիմալացնել ֆեռոցենի պինդֆազային պիրոլիզի պարամետրերը (ճնշում, ջերմաստիճան և ժամանակ)՝ ածխածնային մատրիցում պահանջված չափերի և բաղադրության Fe/Fe_3C «միջուկ-թաղանթ» կազմությամբ մագնիսական նանոմասնիկների ստացման համար: Իրականացնել սինթեզված նանոնյութերի

բարձրջերմաստիճանային հետագա մշակում՝ վակուումի և տարբեր գազերի միջավայրում և ուսումնասիրել կառուցվածքի և բաղադրության փոփոխությունը: Բացահայտել մագնիսական տաքացման վարքը՝ կախված փոփոխական դաշտի պարամետրերից (հաճախականություն և լայնույթ): Շարունակել Fe/Fe₃C-C նանոկոմպոզիտային նյութերի հնարավոր կիրառությունների ուսումնասիրությունը կեսաբժշկության, էներգիայի պահեստավորման, կատալիզի և միկրոալիքային ճառագայթման արդյունավետ կլանման խնդիրների լուծման համար:

Ածխածնային նանոկառուցվածքների և մետաղական օքսիդների հիման վրա մշակել և պատրաստել էլեկտրոդային համակարգեր գերկոնդենսատորների համար: Հետազոտել դրանց ունակության կախումը բաղադրությունից, կառուցվածքից և էլեկտրոլիտի տեսակից:

Զարգացնել լազերապլազմային և մագնետրոնային սինթեզի տեխնոլոգիաներ մետաղօքսիդային և քալկոգենիդային նանոկառուցվածքների բարակ թաղանթների ձևավորման համար՝ արևային էներգիայի ֆոտոէլեկտրական փոխարկիչներում և էներգիայի պահպանման սարքերում օգտագործման նպատակով: Որոշել նանոմասնիկների և նանոկառուցվածքների պահանջվող չափերի, բաղադրային կազմի և մակերևութային վիճակի ստացման օպտիմալ ռեժիմները՝ ապահովելով կոմպոզիտային նանոկառուցվածքների ձևավորման կայունությունը և բաղադրության ու մորֆոլոգիայի վերահսկելի ղեկավարումը:

8. Գիտական և ինովացիոն սարքաշինություն և նյութաբանություն

Բրգաձև հորների միջով անցած ճառագայթման ինտենսիվության տատանումների գրանցման հիման վրա մշակել լազերային վիբրոմետր, որը կարող է օգտագործվել սեյսմիկ ակտիվության, շինությունների, սարքերի ու մեքենաների վիբրացիայի չափման համար:

Ուլտրամանուշակագույն և ռենտգենյան տիրույթի ինտեգրալ տարրերում կիրառվելիք միաֆոտոն դետեկտորների մշակման նպատակով իրականացնել ջերմաէլեկտրական միաֆոտոն դետեկտորի (ՋՄՖԴ) հակաանդրադարձող շերտ պարունակող զգայուն տարրում ուլտրամանուշակագույն և ռենտգենյան տիրույթի ֆոտոնների կլանմանը հաջորդող ջերմային պրոցեսների համակարգչային մոդելավորում: Ուսումնասիրել տարբեր նյութերից բաղկացած տարբեր երկրաչափությամբ ՋՄՖԴ-ի զգայուն տարրի ֆոնոնային և Ջոնսոնի աղմուկները և տարբեր էներգիայով ֆոտոնների առաջացրած ազդանշանի հզորությունը:

Քալկոգենիդների և ZnO մեմրիստորների հիման վրա մշակել CO, CO₂, CH, NH₃ գազի անլար սենսորների լաբորատոր նմուշներ՝ հիմնված գազի հետ փոխազդեցության արդյունքում դիմադրության փոփոխման և պահպանման վրա: Տվյալների պահպանումն ու հաշվարկը իրականացվելու են նույն մեմրիստորի խցում, ինչը կհանգեցնի էներգիայի ցածր սպառման, պարզ դիզայնի և ցածր գնի:

Շարունակել ջրային լուծույթներում տեղադրված էլեկտրոդներին կիրառվող էլեկտրական իմպուլսների արդյունքում ստացվող քվազինեյտրոնների և դրա հետևանքով առաջացող ռենտգենյան ու γ-ճառագայթումների սպեկտրալ բնութագրերի ուսումնասիրությունը: Հետազոտել արտաքին էլեկտրական, ակուստիկ, օպտիկական և ռադիացիոն ներգործությունների հետևանքով ջրում արգելակման ճառագայթման փոփոխությունները՝ (ո,γ) միջուկային փոխակերպումների ղեկավարման և էլեկտրոդների մակերևութին նոր քիմիական տարրերի ստացման նպատակով:

«Փի Էս Այ» ընկերության աջակցությամբ, ԵՊՀ և ՀՀ ԳԱԱ ֆիզիոլոգիայի ինստիտուտի հետ համագործակցությամբ մշակել և ստեղծել մագնիսական դաշտի սենսորների նոր դաս՝ նախատեսված 10-20 պիկոտեսլա (0.1-0.2 միկրոգաուս) զգայունությամբ կենսամագնիսական դաշտերի մագնիսաչափի ստեղծման համար: Ստեղծել գրանցող համակարգ՝ մագնիսաչափերի ազդանշանները 1000 չափում/վրկ. արագությամբ չափելու և մշակման նպատակով մալուխային կապով համակարգչին փոխանցելու համար:

Կազմակերպության տնօրեն՝

(սպորադորություն) (Պավել Մուժիկյան)
(անուն ազանուն)

Ծրագրի գիտական ղեկավար՝

(սպորադորություն) (Պավել Մուժիկյան)
(անուն ազանուն)

ՕՐԱՑՈՒՑԱՅԻՆ ՊԼԱՆ *

**«ՀՀ ԳԱԱ Ֆիզիկական հետազոտությունների ինստիտուտի գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ենթակառուցվածքի պահպանում և զարգացում» ծրագրի
(ծրագրի անվանումը)**

Իրականացվելիք միջոցառման				
h/h	անվանումը	համառոտ բովանդակությունը	կատարման ենթակա գործառույթների նկարագիրը	կատարման ժամկետները
1	Ատոմային ֆիզիկա, լազերային սպեկտրասկոպիա	Լազերային ճառագայթման և ատոմական միջավայրի ռեզոնանսային փոխազդեցության, բարձր սպեկտրալ լուծունակության լազերային սպեկտրասկոպիայի հիմնարար հետազոտություններ և բխող սենսորային, լազերային և մետրոլոգիական տեխնոլոգիաների ուղղությամբ կիրառական հետազոտություններ	Հետազոտել ցեզիումի և ռուբիդիումի ատոմական անցումների կլանման և ֆլուորեսցենցի ինտենսիվությունների անոմալ ուժեղ տարբերությունը մագնիսական դաշտում՝ շրջանաձև σ կամ գծային π բևեռացմամբ մղման լազերային ճառագայթման դեպքում: Հետազոտել 5 տարբեր օպտիկական նանոբջիջներում N-տիպի ռեզոնանսի ձևավորումը Rb ատոմական գոլորշու D _{1,2} գծերի վրա՝ 0-400 Տորր նեոն բուֆերային գազի առկայությամբ: Գտնել բարձր կոնտրաստով և նեղ սպեկտրալ լայնությամբ N-տիպի ռեզոնանսի ձևավորման համար բուֆերային գազի օպտիմալ ճնշումը, համեմատել արդյունքները ուժեղ մագնիսական դաշտում էլեկտրամագնիսականորեն հարուցված թափանցիկության ռեզոնանսի հետ: Տեսականորեն հետազոտել N-տիպի ռեզոնանսի ամպլիտուդի և սպեկտրալ լայնության կախումները «կապող» և «գննող» լազերների հզորությունից ու բևեռացումից և գոլորշու խտությունից:	01/01/24-31/03/24
			Հետազոտել Cs ատոմական գոլորշի պարունակող նանոբջջի D ₂ գծի կլանման սպեկտրերի գոլորշու խտությունից և բջջի հաստությունից կախումները 300 Տորր ազոտ բուֆերային գազի առկայությամբ՝ ատոմական անցումների սպեկտրալ գծերի լայնության սպասվող հսկայական աճի և մեծ հաճախային կարմիր շեղումը հաստատելու նպատակով: Ստացված արդյունքներից գնահատել հաճախային շեղման գործակիցները: Օգտագործելով լազերային ճառագայթման սելեկտիվ անդրադարձման երևույթը, հետազոտել էլեկտրամագնիսականորեն հարուցված թափանցիկությունը Rb ատոմական գոլորշիների D ₁ և D ₂ գծերի համար՝ բջջի 40-60 մկմ և < 400 նմ հաստության դեպքում, փորձում օգտագործելով նեղներտ «գննող» և «կապող» լազերներ: Ուսումնասիրել նեղներտ ռեզոնանսի կախումը գոլորշու խտությունից, լազերների հզորությունից և հաճախային ապալարքից:	01/04/24-30/06/24
			Հետազոտել բարձր խտության Rb գոլորշում մոտակա ենթակարմիր տիրույթի ռեզոնանսային լազերային ճառագայթումով հարուցված էներգիայի փոխանակման բախումների (energy pooling collisions) հետևանքով մանուշակագույն ճառագայթման գեներացման երևույթը: Համապատասխան փորձարարական պարամետրերի և ռեժիմների օպտիմալացման հիման վրա դիտարկել նշված երևույթի օգտագործումը՝ լազերային ճառագայթման գեներացման համար:	01/07/24-30/09/24
			Կատարել լազերային ճառագայթման ոչ գծային	01/10/24-31/12/24

* Իրականացվելիք միջոցառումները ներկայացնել եռամսյակային փուլերով

			մագնիսաօպտիկական պտույտի ուսումնասիրություններ՝ զգայուն օպտիկական մագնիսաչափության եղանակների մշակման նպատակով:	
2	Քվանտային օպտիկա, քվանտային ինֆորմացիա, նյութական ալիքների ֆիզիկա	Քվանտային տեղեկատվական տեխնոլոգիաների համար քվանտային երևույթների հետազոտում ու տեսական լուծումների մշակում, սառը ատոմային անսամբլների հետ լազերային ճառագայթման ռեզոնանսային փոխազդեցության տեսական հետազոտում, քվանտային համակարգերում դինամիկայի և անցումների կառավարմանն ուղղված տեսական հետազոտություններ	Հետազոտել քվանտային մեխանիկայի նոր հիմնարար երևույթը՝ կրկնակի ճեղքով ժամանակային դիֆրակցիան (ԿՃԺԴ) ֆոտոնների համար, որը և դասական լույսի, և քվանտային դաշտերի համար մանրակրկիտ ուսումնասիրված Յանգի տարածական հայտնի ինտերֆերենցիայի ժամանակային անալոգն է: ԿՃԺԴ-ն ներկայում դիտարկված է միայն մեկ փորձում՝ լազերային դասական դաշտի համար, իսկ դրա քվանտային տեսությունը բացակայում է: Նախատեսվում է մշակել մեկ ֆոտոնի կրկնակի ժամանակային ճեղքով ինտերֆերենցիայի տեսությունը: Շարունակել լազերային իմպուլսների պարամետրերի համապատասխան ընտրությամբ ադիաբատիկ վիճակների կայունության հետազոտումը՝ դիսիպատիվ բազմամակարդակ ատոմային համակարգերում: Հոյնի դասի երկմակարդակ քվանտային մոդելների շրջանակներում մշակել քվանտային ոչ-ադիաբատ անցումների կառավարման նոր ճշգրիտ մոդել: Մոդելավորել լազերային դաշտի միջոցով այսպիսի ազդեցության պարագայում պարզ քվանտային համակարգերում անցման հավանականությունները հաստատուն ամպլիտուդով և հաճախության ապալարքի՝ ժամանակի ընթացքում ասիմետրիկ հատման դեպքում: Մոդելավորել վերասերված քվանտային ոչ գծային համակարգերի դինամիկան արտաքին դաշտի նմանօրինակ կոնֆիգուրացիայի դեպքում: Հետազոտել մեկից ավել ատոմների փոխազդեցությունը քվանտային էլեկտրամագնիսական դաշտի հետ՝ հաշվի առնելով ատոմական համակարգերի փոխազդեցությունը և էլեկտրական, և մագնիսական բաղադրիչների հետ: Գտնել մինիմալ ատոմական երկրաչափության կոնֆիգուրացիան, որը թույլ կտա իրագործել քիրայան տեսակի փոխազդեցության ուժեղ և թույլ ռեժիմ՝ կապված ատոմների երկրաչափության քիրալությունից: Ուսումնասիրել կիսաթափանցիկ բազմաշերտ հայելիներով քվանտային էլեկտրամագնիսական դաշտի ռեզոնատորից լույսի ելքի և մուտքի երևույթները: Ընդլայնել ժամանակային մասշտաբի տարբեր ռեժիմների դեպքում առկա տեսությունը այն դեպքի համար, երբ ելքի դաշտը գտնվում է տրված քվանտային վիճակում, և ստանալ ատոմական համակարգի հետ փոխազդեցության համապարփակ տեսություն:	01/01/24-31/03/24
			01/04/24-30/06/24	
			01/07/24-30/09/24	
			01/10/24-31/12/24	
3	Ոչ գծային օպտիկա, ֆոտոնիկա, մետանյութեր	Տարածականորեն կառուցվածքավորված լազերային դաշտերով քյուրեղներում ֆոտոմոլոտաիկ դաշտերի մակաձման հիման վրա միկրոմասնիկների գերման ու տեղափոխման սխեմաների և հոլոգրաֆիական տեղեկատվական համակարգերի տարրերի մշակում, ենթահարմոնիկների գեներացման ուսումնասիրություններ	Զարգացնել օպտիկական բեսելյան փնջերի և լիթումի նիոբատի քյուրեղի հենքով վերջին տարիներին մշակված քյուրեղի մակերևույթի վրա միկրո- և նանոմասնիկների ղեկավարվող միկրոտեղաշարժում և գերում ապահովող ֆոտոմոլոտայիկ թվիզերների եղանակը՝ նպատակ ունենալով թվիզերով տեղափոխված և անշարժացված կենսաբանական օբյեկտների (ԴՆԹ) փուլային մանրադիտակով հետազոտումը: Այս եղանակով մասնիկները դիտարկվելու են որպես բեկման ցուցչի անհամասեռություններ բեսելյան ռեֆրակտիվ ցանցի պատկերի նկատմամբ, բացառելով ԴՆԹ-ի մոլեկուլների վիզուալացման ավանդական եղանակներում օգտագործվող կապակցված ֆլուորեսցենտ մոլեկուլների առկայության անհրաժեշտությունը և ապահովելով ԴՆԹ-ի իրական չափերի ու կոնֆիգուրացիայի որոշումը անշարժ վիճակում: Հետազոտել հազվագյուտ հողի եռավալենտ իոններով լեզիրված լիթումի նիոբատի (LN) քյուրեղների	01/01/24-31/03/24
			01/04/24-30/06/24	
			01/07/24-30/09/24	
			01/10/24-31/12/24	

			կառուցվածքի և բաղադրության կախվածությունը խառնուկային իոնների տիպից և կոնցենտրացիայից: Արդյունքների հիման վրա լավարկել դրանց կիրառման տեսանկյունից հիմնական բնութագրերը: Աճեցնել տարբեր հազվագյուտ հողի տարրերի եռավալենտ իոններով լեգիրված LN բյուրեղներ, ռամանյան սպեկտրասկոպիայի ու ռենտգեն-դիֆրակցիոն վերլուծության միջոցով հետազոտել դրանց բաղադրային և կառուցվածքային հատկությունները: Ուսումնասիրել ներոեզոնատորային երրորդ սուբհարմոնիկի գեներացման քվանտային դինամիկան՝ եռաֆոտոն կլանող միջավայրում: Հետազոտել ուժեղ եռաֆոտոն կլանման առկայության պարագայում օպտիկական դաշտի ոչ ստացիոնար եռաբաղադրիչ շրեդինգերյան կատվի տիպի վիճակի առաջացման հնարավորությունը: Պտտական էլեկտրական դաշտի կիրառմամբ ուսումնասիրել մեկուսիչներում դիպոլային մոմենտների շրջանաձև դասավորության ստացման հնարավորությունը և տարբեր բևեռացումներով ճառագայթների տարածման առանձնահատկությունները:	
4	Բյուրեղաօպտիկ-կա, թաղանթներ և մակերևութային կառուցվածքներ	Լեգիրված կիսահաղորդչային օքսիդական և դիէլեկտրական թաղանթների և կառուցվածքների (այդ թվում՝ օպտիկապես թափանցիկ) ստեղծում և հետազոտում՝ դրանց հիման վրա հիշողության տարրերի, կատալիզատորների, տվիչների, սպինտրոնիկայի և էլեկտրոնային տարրերի մշակման համար	Մշակել CdS և CdSe նանոչափային պլանար թաղանթների և դրանց հիման վրա ZnO-CdS և ZnO-CdSe հետերոկառուցվածքների ստեղծման տեխնոլոգիա, որն արդիականացվելու է դաշտային տրանզիստորների հոսարանների ստեղծման համար: Դոնորային կամ ակցեպտորային խառնուկաներով լեգիրման նպատակով մշակել խառնուկաների ավելացմամբ թիրախների պատրաստման եղանակ՝ թաղանթների վակուումային փոշենստեցման համար: ZnO-Si ZnO-CdS ZnO-CdSe պլանար նանոկառուցվածքների հիման վրա պատրաստել դիոդների, դաշտային տրանզիստորների և դրանց օգտագործմամբ ֆոտոդնդունիչների լաբորատոր նմուշներ: Մասնավորապես, ստեղծել ZnO-CdS կառուցվածքավորված հոսարանով դաշտային տրանզիստոր: Հետազոտել ստեղծված կառուցվածքների էլեկտրական բնութագրերը և լիցքակիրների տեղափոխման մեխանիզմը: Ուսումնասիրել հետերոանցումների ֆոտոէլեկտրական բնութագրերը և նոր տիպի հոսարանով դաշտային տրանզիստորներում դաշտային էֆեկտը: Ստեղծել և հետազոտել ուլտրամանուշակագույն ճառագայթման ընդունիչի լաբորատոր նմուշներ, ինչպես նաև թափանցիկ ֆոտոդիոդներ և ֆոտոտրանզիստորներ՝ օպտիկամանրաթելային կապի գծերում կիրառման համար: Բյուրեղների (լազերային և այլ), սինթետիկ ապակիների և կերամիկայի, ինչպես նաև բնական նյութերի՝ փոշիների և ծավալային նմուշների հատկությունների օպտիկական (կլանման և ֆլուորեսցենտային) և ռամանական սպեկտրասկոպիայի մեթոդներով ուսումնասիրում՝ տարբեր ոլորտներում կիրառությունների հնարավորությունների բացահայտման համար:	01/01/24-31/03/24
			01/04/24-30/06/24	
			01/07/24-30/09/24	
			01/10/24-31/12/24	
5	Պինդմարմնային և լազերային նյութեր, լազերների, լազերային տարրերի և համակարգերի մշակում	Նոր լազերային աղբյուրների (մասնավորապես՝ ճառագայթաբալանսավորված) համար արդյունավետ մղման սխեմաների մշակում, ակտիվ բյուրեղների,	Կատարել $Y_3 \times Lu_x AG: Yb$ և $Y_3 \times Lu_x AG: Er$ բյուրեղների սպեկտրադիտական հատկությունների համալիր փորձարարական և տեսական հետազոտություններ, բացահայտել դրանց լազերային (այդ թվում՝ ճառագայթաբալանսավորված գեներացման) հնարավորությունները, ջերմաստիճանի օպտիկական տվիչներում և օպտիկական հովացնող համակարգերում կիրառման նպատակահարմարությունը և	01/01/24-31/03/24
			01/04/24-30/06/24	

		ապակիների և կերամիկական նյութերի սպեկտրադիտական հետազոտություններ	արդյունավետությունը: Հետազոտել նշված բյուրեղների միկրոկառուցվածքը, ստանալ և վերլուծել խառնուկային իոնի կլանման և առաքման սպեկտրները, որոշել կլանման և առաքման ընդլայնական կտրվածքները: Ուսումնասիրել տարբեր ալիքի երկարությամբ լազերների կիրառման հնարավորությունը լազերային բյուրեղներում, ապակիներում և կերամիկական նյութերում ուսմանյան և լյումինեսցենտային ճառագայթումները և դրանց ժամանակային բնութագրերը գրանցելու համար: Այդ նյութերի ուսմանյան և լյումինեսցենտային ճառագայթումների տվյալների բազայի ստեղծում՝ օգտագործելով արդիականացված ДФС-24 սպեկտրոմետրը: Նախագծել և պատրաստել սպեկտրոմետրի ղեկավարման և գրանցման անհրաժեշտ հանգույցները:	01/07/24-30/09/24
				01/10/24-31/12/24
6	Լազերային և սցինտիլյացիոն բյուրեղների մշակում և աճեցում	Արագ արձագանքով, մեծ լուսատեքով, ճառագայթակայուն և արդյունավետ սցինտիլյացիոն բյուրեղների մշակում, հետազոտում և աճեցում՝ բարձր էներգիաների ֆիզիկայի և միջուկային բժշկության համար, լազերային ակտիվ բյուրեղների մշակում, հետազոտում և աճեցում	Աճեցնել հազվագյուտ հողային տարրերի իոններով ակտիվացված պերովսկիտի և նոնաքարի կառուցվածքով բյուրեղներ: Իրականացնել անկառավարելի խառնուկներով պայմանավորված արատների վերլուծություն և որոշել դրանց վալենտային վիճակները: Հետազոտել ցանցի պարբերական և հարակից՝ հակադիրքային արատներ (anti-sites) պարունակող հանգույցներում պարամագնիսական կետորոնները: Համեմատել երկու տեսակի բյուրեղներում հակադիրքային արատների կազմավորման բնույթը և կառուցվածքը: Արատները հետազոտել Ho^{3+} , Yb^{3+} և այլ իոններով ակտիվացված YAP պերովսկիտի և YAG, GSAG նոնաքարերի բյուրեղներում, որոնք հեռանկարային լազերային և սցինտիլյացիոն նյութեր են:	01/01/24-31/03/24
				01/04/24-30/06/24
				01/07/24-30/09/24
				01/10/24-31/12/24
7	Նանոնյութեր ու նանոկառուցվածքներ	Մետաղ-օրգանական նյութերի պինդֆազային պիրոլիզի հիման վրա ֆունկցիոնալացված նանոկոմպոզիտների մշակում, սինթեզում և հետազոտում՝ կեսաբժշկության, էներգիայի պահեստավորման, կատալիզի, ճառագայթման կլանիչների, սուպերկոնդենսատորների և այլ կիրառությունների համար, ֆոտոէլեկտրական փոխարկիչների համար բարակթաղանթային մետաղօքսիդային և քալկոգենիդային նանոհետերոկառուցվածքների սինթեզում ու հետազոտում	Օպտիմալացնել ֆեռոցենի պինդֆազային պիրոլիզի պարամետրերը (ճնշում, ջերմաստիճան և ժամանակ)՝ ածխածնային մատրիցում պահանջված չափերի և բաղադրության Fe/Fe_3C «միջուկ-թաղանթ» կազմությամբ մագնիսական նանոմասնիկների ստացման համար: Իրականացնել սինթեզված նանոնյութերի բարձրջերմաստիճանային հետազոտ մշակում՝ վակուումի և տարբեր գազերի միջավայրում և ուսումնասիրել կառուցվածքի և բաղադրության փոփոխությունը: Բացահայտել մագնիսական տաքացման վարքը՝ կախված փոփոխական դաշտի պարամետրերից (հաճախականություն և լայնություն): Շարունակել Fe/Fe_3C-C նանոկոմպոզիտային նյութերի հնարավոր կիրառությունների ուսումնասիրությունը կեսաբժշկության, էներգիայի պահեստավորման, կատալիզի և միկրոալիքային ճառագայթման արդյունավետ կլանման խնդիրների լուծման համար: Ածխածնային նանոկառուցվածքների և մետաղական օքսիդների հիման վրա մշակել և պատրաստել էլեկտրոդային համակարգեր գերկոնդենսատորների համար: Հետազոտել դրանց ունակության կախումը բաղադրությունից, կառուցվածքից և էլեկտրոլիտի տեսակից: Զարգացնել լազերապլազմային և մագնետրոնային սինթեզի տեխնոլոգիաներ մետաղօքսիդային և քալկոգենիդային նանոկառուցվածքների բարակ թաղանթների ձևավորման համար՝ արևային էներգիայի ֆոտոէլեկտրական փոխարկիչներում և էներգիայի պահպանման սարքերում օգտագործման նպատակով: Որոշել նանոմասնիկների և նանոկառուցվածքների պահանջվող չափերի, բաղադրային կազմի և մակերևութային վիճակի ստացման օպտիմալ ռեժիմները՝ ապահովելով կոմպոզիտային նանոկառուցվածքների ձևավորման կայունությունը և բաղադրության ու մորֆոլոգիայի վերահսկելի ղեկավարումը:	01/01/24-31/03/24
				01/04/24-30/06/24
				01/07/24-30/09/24
				01/10/24-31/12/24

8	Գիտական և ինովացիոն սարքաշինություն և նյութաբանություն	Լազերային ֆիզիկայի և նյութագիտության հիմնարար հետազոտությունների հենքի վրա նոր ֆունկցիոնալ տարրերի, սարքերի և նյութերի մշակում՝ տեխնոլոգիական, կենսաբժշկական, անվտանգության և այլ կիրառությունների համար	Բրգածն հորների միջով անցած ճառագայթման ինտենսիվության տատանումների գրանցման հիման վրա մշակել լազերային վիբրոմետր, որը կարող է օգտագործվել սեյսմիկ ակտիվության, շինությունների, սարքերի ու մեքենաների վիբրացիայի չափման համար: Ուլտրամանուշակագույն և ռենտգենյան տիրույթի ինտեգրալ տարրերում կիրառվելիք միաֆոտոն դետեկտորների մշակման նպատակով իրականացնել ջերմաէլեկտրական միաֆոտոն դետեկտորի (ՋՄՖԴ) հակասնդրադարձնող շերտ պարունակող զգայուն տարրում ուլտրամանուշակագույն և ռենտգենյան տիրույթի ֆոտոնների կլանմանը հաջորդող ջերմային պրոցեսների համակարգչային մոդելավորում: Ուսումնասիրել տարբեր նյութերից բաղկացած տարբեր երկրաչափությամբ ՋՄՖԴ-ի զգայուն տարրի ֆոնոնային և Ջոնսոնի աղմուկները և տարբեր էներգիայով ֆոտոնների առաջացրած ազդանշանի հզորությունը: Քալկոգենիդների և ZnO մեմրիստրոնների հիման վրա մշակել CO, CO₂, CH, NH₃ գազի անլար սենսորների լաբորատոր նմուշներ՝ հիմնված գազի հետ փոխազդեցության արդյունքում դիմադրության փոփոխման և պահպանման վրա: Տվյալների պահպանումն ու հաշվարկը իրականացվելու են նույն մեմրիստրոնի խցում, ինչը կհանգեցնի էներգիայի ցածր սպառման, պարզ դիզայնի և ցածր գնի: Շարունակել ջրային լուծույթներում տեղադրված էլեկտրոդներին կիրառվող էլեկտրական իմպուլսների արդյունքում ստացվող քվազինեյտրոնների և դրա հետևանքով առաջացող ռենտգենյան ու γ-ճառագայթումների սպեկտրալ բնութագրերի ուսումնասիրությունը: Հետազոտել արտաքին էլեկտրական, ակուստիկ, օպտիկական և ռադիացիոն ներգործությունների հետևանքով ջրում արգելակման ճառագայթման փոփոխությունները՝ (n,γ) միջուկային փոխակերպումների ղեկավարման և էլեկտրոդների մակերևույթին նոր քիմիական տարրերի ստացման նպատակով: «Փի Էս Այ» ընկերության աջակցությամբ, ԵՊՀ և ՀՀ ԳԱԱ ֆիզիոլոգիայի ինստիտուտի հետ համագործակցությամբ մշակել և ստեղծել մագնիսական դաշտի սենսորների նոր դաս՝ նախատեսված 10-20 պիկոտեսլա (0.1-0.2 միկրոգաուս) զգայունությամբ կենսամագնիսական դաշտերի մագնիսաչափի ստեղծման համար: Ստեղծել գրանցող համակարգ՝ մագնիսաչափերի ազդանշանները 1000 չափում/վրկ. արագությամբ չափելու և մշակման նպատակով մալուխային կապով համակարգչին փոխանցելու համար:	01/01/24-31/03/24 01/04/24-30/06/24 01/07/24-30/09/24 01/10/24-31/12/24

Կազմակերպության տնօրեն՝

_____ (Պավել Մուժիկյան)
(ստորագրություն) (անուն ազգանուն)

Ծրագրի գիտական ղեկավար՝

_____ (Պավել Մուժիկյան)
(ստորագրություն) (անուն ազգանուն)

